

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการการศึกษาต่อเนื่อง ที่มหาวิทยาลัยเน้นการอยู่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ก็คือ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ และความรู้ให้กับประชาชนทั่วไปที่อยู่ในวัยทำงาน โดยจัดตามแขนงวิชาที่แต่ละมหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญ โดยมีทั้งประกาศนียบัตร และวุฒิปริญญา ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อการพัฒนาประเทศ สำหรับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด สามารถกระจายโอกาสทางการศึกษาออกสู่มวลชนได้หลายรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาต่อเนื่อง โดยเฉพาะโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดขึ้นนั้น พบว่าบางโครงการไม่ประสบความสำเร็จเพราะมีผู้เข้าร่วมน้อยมาก ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ ดังนั้นเพื่อให้การจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องประสบความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วม จึงจำเป็นต้องทราบถึง เหตุผลหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินงานโครงการการศึกษาต่อเนื่อง และโครงการพัฒนาอื่น ๆ ต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนกับข้อมูลพื้นฐาน คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่เข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 205 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) คือ เป็นคำถามปลายเปิดมีคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความเป็นจริง และเป็นคำถามแบบเติมข้อความ ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

เข้าร่วมโครงการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 75 ข้อ ครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 7 ด้านตามที่คุณวิจัยกำหนด คือ ด้านความต้องการส่วนบุคคล ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านสภาพสังคม ด้านความนิยม ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง และด้านสื่อสารมวลชนต่าง ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับผู้เข้าร่วมโครงการตามคณะฯ และสำนักฯ ที่จัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง โดยขออนุญาตแจกแบบสอบถามตอนลงทะเบียนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2538 - กรกฎาคม 2538 จำนวน 7 โครงการมีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 205 คน สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามในสภาพที่สมบูรณ์ได้จำนวน 168 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอช-เอ็กซ์ (SPSS-X) ที่สถาบันคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้การวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบ และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมโครงการ

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นเพศหญิงจำนวน 119 คน หรือร้อยละ 70.8 เพศชายจำนวน 49 คน หรือร้อยละ 29.2 เมื่อแบ่งตามอายุพบว่าอายุ 45 ปีขึ้นไปมีจำนวน 49 คน หรือร้อยละ 29.2 รองลงมาอายุ 36-45 ปี จำนวน 41 คน หรือร้อยละ 24.4 อายุ 25-35 ปี จำนวน 39 คน หรือร้อยละ 23.2 และต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 39 คน หรือร้อยละ 23.2 แบ่งตามสถานภาพการสมรสพบว่าเป็นโสดจำนวน 91 คนหรือร้อยละ 54.2 สมรสจำนวน 71 คน หรือร้อยละ 42.3 หย่าร้างจำนวน 6 คน หรือร้อยละ 3.6 ส่วนระดับการศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมมีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 114 คนหรือร้อยละ 67.9 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 48 คน หรือร้อยละ 28.6 ส่วนอาชีพหลักพบว่าผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการจำนวน 92 คน หรือร้อยละ 54.8 รองลงมาคือมีอาชีพส่วนตัว จำนวน 43 คน หรือร้อยละ 25.6 ไม่มีอาชีพจำนวน 19 คนหรือร้อยละ 11.3 และมีอาชีพรับจ้างจำนวน 14 คน หรือร้อยละ 8.3

ตอนที่ 2 จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการเข้าร่วมโครงการเป็นรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 40 ข้อ ระดับปานกลางจำนวน 34 ข้อ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยวิธีวิเคราะห์หองค์ประกอบได้ข้อค้นพบว่ามี 5 ด้าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดชื่อและเรียงลำดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบและค่าความร่วมกันในการอธิบายองค์ประกอบ ซึ่งสามารถบรรยายลักษณะของปัจจัยในแต่ละด้านดังนี้

1. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยตัวแปรคือกรโฆษณาเชิญชวนจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จากเสียงตามสายของมหาวิทยาลัย จากเอกสารของหน่วยประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากป้ายประกาศ แผ่นปลิว และสิ่งตีพิมพ์ จากวิทยุโทรทัศน์จากการโฆษณาเชิญชวนของหน่วยประชาสัมพันธ์ของคณะฯ และสำนักฯ จากการแนะนำชักชวนจากผู้นำชุมชน และผู้คุ้นเคย

2. ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยตัวแปรคือ การวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง การได้พัฒนาตนเองทั้งทางด้านอาชีพและความรู้ การได้เพิ่มประสบการณ์ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ความเป็นคนทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ การติดตามความเคลื่อนไหวและเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเป็นคนเปิดใจกว้างยอมรับความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ ความขยันขันแข็งต่อสู้ดิ้นรนในการดำรงชีวิต การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการไม่ทำให้เกิดความลังเลหรือกังวลอีก ความสำคัญของการพัฒนาความรู้ ความทันสมัยไม่ล้าหลัง การได้ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น การคิดอย่างรอบคอบก่อนลงมือทำงาน ความเชื่อว่าปัญหาทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้ ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน ความสุขใจที่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา การได้พัฒนาบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ทางด้านส่วนตัว การได้เห็นแนวทางศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่สนใจ

3. ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ประกอบด้วยตัวแปรคือ สภาพแวดล้อมทั่วไปของการจัดโครงการ ความมีชื่อเสียงของสถานที่จัดโครงการ เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ความทันสมัยของโครงการ ความโอ้อ่าสะดวกสบายของสถานที่จัดโครงการ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในโครงการ ความมีคุณภาพของการจัดโครงการ ความเหมาะสมของกิจกรรมในโครงการ ที่ตั้งของสถานที่จัดโครงการอยู่ในแหล่งชุมชน ความมีชื่อเสียงของวิทยากร เนื้อหาของโครงการสอดคล้องกับความต้องการ ความมีชื่อเสียงของผู้จัดทำโครงการ

4. ด้านความคาดหวัง ประกอบด้วยตัวแปรคือ การได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง การได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน การได้รับประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตร การได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน การได้สร้างชื่อเสียงให้กับตนเองและครอบครัว การได้รับการยอมรับนับถือ และยกย่องจากบุคคลในครอบครัว ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง เห็นความสำคัญในตัวผู้เข้าร่วม

5. ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยตัวแปรคือ การได้เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น การมีเพื่อน การได้มีส่วนร่วมในโครงการ การได้มีโอกาสเผยแพร่แนวความคิดของตนเอง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สังกัดได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ 5 ด้านคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วม กับข้อมูลพื้นฐานของประชาชนแหล่งจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชน 5 ด้านกับเพศ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน คือ เพศ ต่างกันมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชน 5 ด้านกับอายุ พบว่า อายุของผู้เข้าร่วมไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการติดต่อ

สื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วม คืออายุต่างกันมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความคาดหวัง คืออายุต่างกันมีปัจจัยด้านความคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชน 5 ด้านกับสถานการณ์การสมรสพบว่าสถานการณ์การสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วม คือ สถานการณ์การสมรสต่างกันมีปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการและด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 5 ด้านกับระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วม คือ ระดับการศึกษาต่างกันมีปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์กับด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ คือระดับการศึกษาต่างกันมีปัจจัยด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชน 5 ด้านกับอาชีพหลัก พบว่าอาชีพหลักไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมคืออาชีพหลักต่างกันมีปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์กับ ด้านความคาดหวัง คืออาชีพหลักต่างกันมีปัจจัยด้านความคาด

หวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการเพศหญิงมีมากกว่าเพศชายคือมีจำนวน 119 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการที่จัดขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เมื่อแบ่งตามอายุพบว่าอายุ 45 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 29.2 รองลงมาคืออายุ 36-45 ปี ร้อยละ 24.4 อายุ 25-35 ปี ร้อยละ 23.2 และอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 23.2 อาจเป็นเพราะว่าช่วงอายุดังกล่าวของผู้เข้าร่วมอาจจะเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยทำงาน ต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่การงานจึงต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาด้วยการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะให้กับตนเอง ด้านสถานภาพการสมรส พบว่าผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นโสดจำนวนร้อยละ 54.2 สมรสร้อยละ 42.3 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่เป็นโสดจะมีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการมากกว่าผู้ที่สมรสแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่สมรสต้องมีภาระหน้าที่เกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เกิดอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการได้ ด้านระดับการศึกษา พบว่าผู้เข้าร่วมที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีมากถึงร้อยละ 67.9 รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 28.6 แสดงว่าผู้เข้าร่วมแม้จะมีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีแล้วก็ตาม แต่ก็ยังต้องการศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์เพิ่มเติม ไม่อยู่นิ่งเฉยชอบพัฒนาตนเอง ให้เจริญก้าวหน้า ชอบเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษาอยู่เสมอ ส่วนอาชีพหลัก พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการร้อยละ 54.8 และอาชีพส่วนตัวร้อยละ 25.6 อาจจะเป็นได้ว่าอาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติแต่เงินเดือนน้อย ดังนั้นวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการก็เพื่อต้องการนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเลื่อนขั้น ปรับเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น หรือเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพอใจ หรือเพื่อนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้กับบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ จึงนับว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ ชอว์, (1971) ที่กล่าวว่าการศึกษาต่อเนื่องเป็นการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและผู้ใหญ่ เพื่อฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องในมหาวิทยาลัยที่ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องทำต่อเนื่อง ไปตลอดชีวิต ผู้ที่จบการศึกษาชั้นใดไปแล้ว มิได้หยุดเพียงแค

นั้น แต่ต้องแสวงหาความรู้ต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535) นอกจากนั้น สุมาลี สังข์ศรี, (2530) ได้กล่าวว่า บุคคลวัยผู้ใหญ่มีความเชื่อมั่นในตนเองในเรื่องขีดความสามารถในการเข้ารับการอบรมว่าจะสามารถเรียนได้สำเร็จ เพราะจะมองหรือเข้าใจตนเองในฐานะผู้มีความรับผิดชอบ เป็นผู้กำหนดแนวทางของตนเอง มีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง และสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางด้วยตนเอง

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่อง ที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ สามารถจัดกลุ่มของปัจจัยได้ 5 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วม แม้ว่าจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ศึกษาเป็นกรอบไว้ 7 ด้านคือ ด้านความต้องการส่วนบุคคล ด้านความทันสมัย ด้านสภาพสังคม ด้านความนิยม ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยที่ค้นพบมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ในปัจจัยที่ได้รวบรวมไว้ 7 ด้านนั้น ซึ่งข้อค้นพบของปัจจัยแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

1. ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านที่ 1 ทั้งนี้พิจารณาจากน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความร่วมมือกันในการอธิบายองค์ประกอบ และจำนวนตัวแปรที่สอดคล้องกับด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่อธิบายถึงการติดต่อสื่อสารที่มีทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ และสื่อบุคคลที่มีส่วนโน้มน้าวจิตใจให้บุคคลตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ สื่อมวลชนได้แก่ การโฆษณาเชิญชวนจาก หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แผ่นปลิว โปสเตอร์ จากเสียงตามสายของมหาวิทยาลัย จากหน่วยประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย จากหน่วยประชาสัมพันธ์ของคณะฯ สำนักฯ จากวิทยุ โทรทัศน์ จากสื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชนและผู้คุ้นเคย สื่อทั้ง 2 ประเภทนี้นับได้ว่ามีอิทธิพลต่อการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสื่อมวลชนต่าง ๆ สามารถกระจายข่าวได้อย่างกว้างขวางไปสู่ประชากรจำนวนมากทุกเพศ ทุกวัย และทุกอาชีพ สามารถชักจูงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทัศนคติ หรือค่านิยม รวมทั้งหันเหหรือชักจูงแนวความคิดให้เป็นไปตาม

ความประสงค์ของผู้สื่อสารได้ สื่อมวลชนต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่ใช้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องได้แก่ การประชาสัมพันธ์ของคณะฯ สำนักฯ จากเสียงตามสายของมหาวิทยาลัย จากเอกสาร แผ่นปลิว โปสเตอร์ และวิทยุ โทรทัศน์ และจากบุคคลต่าง ๆ จึงนับว่าสอดคล้องกับแนวคิดของโรเจอร์ และชูเมกเกอร์, (1971) ที่กล่าวว่าสื่อมวลชนมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ การแพร่กระจายข่าวสารรวมทั้งสามารถเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ และเรเซอร์ฟีลด์ (Katz and Lazarsfeld, 1955) ได้พูดถึงสื่อบุคคลว่ารูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือการสื่อสารแบบตัวต่อตัวมีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับ สมเกียรติ ศรีจักรวาล, (2521) ที่กล่าวว่านอกจากสื่อบุคคลจะมีบทบาทและเป็นปัจจัยสำคัญในการโน้มน้าวให้เกิดการตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว สื่อมวลชนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญเช่นกันที่ช่วยเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการตัดสินใจได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะสื่อมวลชนสามารถเข้าถึงเป้าหมายได้คราวละมาก ๆ และการใช้สื่อมวลชนเพื่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการชักชวน และโน้มน้าวใจได้รวดเร็วยิ่งขึ้นควรใช้คู่กับสื่อบุคคล Bettinghaus, (1980)

2. ปัจจัยด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ผลจากการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านที่ 2 ทั้งนี้พิจารณาจากน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความร่วมมือในการอธิบายองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ และจำนวนตัวแปรที่สอดคล้องกับด้านความต้องการส่วนบุคคล และด้านความทันสมัย ซึ่งเป็นปัจจัยที่อธิบายถึงความต้องการส่วนบุคคลที่จะพัฒนาตนเอง เนื่องจากเป็นคนทันสมัย ชอบศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา จึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมทางการศึกษา ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง มีการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านอาชีพและความรู้ การได้เพิ่มประสบการณ์ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้กับตนเองเป็นคนทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ชอบติดตามความเคลื่อนไหวและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นคนเปิดใจกว้างยอมรับความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความขยันขันแข็งต่อสู้ดิ้นรนในการดำรงชีวิต ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการโดยไม่มีความลังเลหรือกังวลอีก ชอบปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น คิดอย่างรอบคอบก่อนลงมือทำงาน มีความเชื่อว่าปัญหาทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้ เป็นคนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน มีความสุขที่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ต้องการได้พัฒนาบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ทางด้านส่วนตัว ได้เห็นแนวทางการศึกษา

หาความรู้ในเรื่องที่สนใจ ข้อมูลเหล่านี้เป็นลักษณะของความทันสมัยของผู้เข้าร่วมโครงการที่ต้องการพัฒนาตนเอง ให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับสังคมในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับโมห์หมัด อับดุลกาเดร์, (2516) ที่พบว่าผู้ใหญ่มาเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ เพราะต้องการได้รับความรู้หรือทักษะ เพื่อแก้ปัญหาหรือช่วยให้เขาพัฒนาตนเอง ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ความสนใจ ความพึงพอใจ เป็นการจูงใจที่ดีที่สุดในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพ ส่วนปฐม นิคมานท์, (2528) ได้อ้างถึงผลการสำรวจในประเทศอังกฤษ โดยสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ (National Institute for Adult Education) ว่าเหตุผลที่ผู้ใหญ่เข้าเรียนได้แก่ เหตุจูงใจด้านอาชีพ เป็นเหตุที่สำคัญ โดยเฉพาะผู้ใหญ่มาเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเอง เช่น ต้องการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อยกระดับความรู้ของตนเอง เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว ต้องการตามให้ทันคนไม่อย่ากล้าหลัง และต้องการขยายโลกทรรศน์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับณมล ลีละบุตร, (2530) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการส่วนบุคคลและด้านความทันสมัย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท

3. ปัจจัยด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ผลจากการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้น โดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านที่ 3 ที่นี้พิจารณาจากน้ำหนักองค์ประกอบค่าความร่วมกันในการอธิบายองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบ และจำนวนตัวแปรที่สอดคล้องกับด้านสภาพสังคมและด้านความนิยม ซึ่งเป็นตัวแปรที่อธิบายถึงสภาพทั่วไปในด้านความมีชื่อเสียง และความพร้อมในการจัดโครงการ ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ได้แก่สภาพแวดล้อมทั่วไปของสถานที่จัดโครงการ ความมีชื่อเสียงของสถานที่จัดโครงการ เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ความทันสมัยของโครงการ ความไว้วางใจความสะดวกสบายของสถานที่จัดโครงการ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในโครงการ ความเหมาะสมของกิจกรรมในโครงการ ที่ตั้งของสถานที่จัดโครงการอยู่ในแหล่งชุมชน ความมีชื่อเสียงของวิทยาการ เนื้อหาของโครงการสอดคล้องกับความต้องการ ความมีชื่อเสียงของผู้จัดทำโครงการ ข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้ผู้เข้าร่วมเกิดความพึงพอใจ และมีความสุข ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไป

อย่างราบรื่นบรรลุตามเป้าหมายและประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับเจ้อจันท์ จงสเถิตยอยู่, (2525) ที่ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่าย ชื่อเสียงด้านคุณภาพในการจัดการศึกษา ชื่อเสียงของสถานที่จัดการศึกษา ที่ตั้งของสถานที่จัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการทางการศึกษา และค่านิยมในปรัชญา นอกจากนี้ Bergsten ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาวิชาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงานหรือด้านความเป็นอยู่ (วิลาวรรณ รัตนเศรษฐกุล และคณะ, 2530) ซึ่งสอดคล้องกับประภาศรี มานะ, (2528) ที่ได้ให้เหตุผลในการเรียนต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่สำคัญที่สุดคือ การเพิ่มความรู้ การได้รับข่าวสารความรู้ และความสะดวกในการเดินทาง และสมคิด อิศระวัฒน์, (2531) ได้อ้างถึงความคิดของครอสว่า การที่คนเราตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาหรือไม่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุ 2 ประการ คือ ทักษะของบุคคลและค่านิยมที่บุคคลยึดถือ

4. ปัจจัยด้านความคาดหวัง ผลจากการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านที่ 4 ทั้งนี้พิจารณาจากน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความร่วมกันในการอธิบายองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบ และจำนวนตัวแปรที่สอดคล้องกับด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งเป็นปัจจัยที่อธิบายถึงสิ่งตอบแทนที่ผู้เข้าร่วมโครงการคาดหวังไว้ว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ เช่น การได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง การได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน การได้รับประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตร การได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน การได้สร้างชื่อเสียงให้กับตนเองและครอบครัว ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างเห็นความสำคัญในตัวผู้เข้าร่วม ข้อมูลเหล่านี้เป็นผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งอาจไม่ใช่ประโยชน์โดยตรง แต่เป็นผลพลอยได้ ซึ่งผู้เข้าร่วมคาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งในเรื่องนี้การจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยรามคำแหงก็ได้ให้ผลตอบแทนแก่ผู้เข้าร่วมอยู่แล้ว นอกเหนือจากความรู้ก็คือการให้ประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตร ซึ่งผู้เข้าร่วมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้กับตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ นับว่าสอดคล้องกับจิรพรรณ กาญจนจิตรา, (2523) ที่กล่าวว่าคนที่บุคคลจะเลือกเข้าสมาคมหนึ่งสมาคมใดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเขาคิดว่าจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง และจะต้องเสียอะไรบ้าง เขาจะเลือกเข้าสมาคมก็ต่อเมื่อผลได้มากกว่า

กว่าผลเสีย นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของ เบลา, (1978) ที่กล่าวว่า บุคคล จะกระทำกิจกรรมใดก็ตาม ย่อมมีความคาดหวังในรางวัลหรือสิ่งตอบแทนเสมอ และสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom, 1970) ซึ่งพบว่าบุคคลจะกระทำสิ่งใดก็ตามมักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบคือ 1. ผลตอบแทนที่ได้รับ 2. ความพอใจและความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ 3. ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น 4. โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง นอกจากนั้น จากการพิจารณาพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูง มีความรู้ ความสามารถ และมีฐานะการงานที่มั่นคง ลังคมยอมรับ และยกย่องว่าเป็นบุคคลที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง ทำให้ผู้เข้าร่วมพยายามปรับตัว เพื่อยกระดับฐานะตนเองให้ทัดเทียมกับสภาพแวดล้อมในสังคม ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับ เซียร์ศรี วิวิธศิริ, (2527) ที่กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์ว่ามนุษย์มีความต้องการได้รับการยกย่อง มีเกียรติยศ ชื่อเสียง (Self Esteem Needs) หรือความต้องการที่จะเห็นคุณค่าและความสามารถของตัวเอง

5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ผลจากการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านที่ 5 ทั้งนี้พิจารณาจากน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความร่วมมือกันในการอธิบาย องค์ประกอบ และจำนวนตัวแปรที่สอดคล้องกับด้านความต้องการส่วนบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่อธิบายถึงความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการที่นอกเหนือจากการเพิ่มพูนความรู้ก็คือ ต้องการมีกิจกรรมทางสังคม เช่นการได้เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น การมีเพื่อน การได้มีส่วนร่วมในโครงการ การได้มีโอกาสเผยแพร่แนวความคิดของตนเอง จะเห็นได้ว่าเหตุผลในการเข้าร่วมโครงการของแต่ละบุคคลนั้นจะแตกต่างกันออกไป บางคนเข้าร่วมเพราะต้องการนำความรู้ไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หรือการประกอบอาชีพ แต่บางคนเข้าร่วมเพราะต้องการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม ถือว่ากิจกรรมทางการศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคม ทำให้ได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้แสดงความคิดเห็นกับผู้อื่น ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ นับว่าสอดคล้องกับ Bergsten (อ้างถึงในวิลาวรรณ รัตนเศรษฐากุล และคณะ, 2530) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ในสวีเดนพบว่าปัจจัยประการหนึ่งที่กระตุ้นให้นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าเรียนคือ ความต้องการที่จะรู้จักคบหาสมาคมกับผู้อื่น นอกจากนั้นถวิล ธาราโกชน์ (อ้างถึงใน ศุภสิริ วงศ์สกุล, 2528) ยังได้กล่าวว่า ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ หรือกิจกรรม

ทางสังคมนั้นมียุ่มาหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น เข้าร่วมเพราะต้องการเผยแพร่ความคิด เพื่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วม และกรณีศึกษา ชมดี (2524) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของตัวเอกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม และในเรื่องของการมีส่วนร่วม คาร์น ศรีไทย, (2534) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเอง และประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง 5 ด้านคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วมกับข้อมูลพื้นฐานของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

เพศ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับเพศ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน คือเพศต่างกันมีปัจจัยเข้าร่วมโครงการทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้าร่วมทั้งเพศหญิงและเพศชายสามารถรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลได้ทั่วถึงสม่ำเสมอ นอกจากนั้นผู้เข้าร่วมทั้งเพศหญิงและเพศชายจะมีความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งการมองเห็นสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ เช่นความมีชื่อเสียง และคุณภาพในการจัดโครงการ ตลอดจนความคาดหวังที่จะได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการเข้าร่วมและการได้มีส่วนร่วมในโครงการ เช่น การมีเพื่อน การได้มีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ได้เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ญัฐฉิ ธรรมกุลมงคล, (2534) ที่กล่าวว่า สังคมในปัจจุบันเปิดโอกาสให้ผู้ชายกับผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม การเมือง อาชีพ ความบันเทิงใจ และการยอมรับความสามารถด้านการศึกษา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรักขณา กางกรณ, (2528) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยใดใดเลย นอกจากนั้นศูนย์สถิติการศึกษาแห่งชาติ (National Center for Education

Statistics, 1975) ของสหรัฐอเมริกาหรือที่เรียกว่า NCES ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ พบว่า เพศไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการเรียนของผู้ใหญ่แต่อย่างใด

อายุ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับปัจจัย 5 ด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วม ไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ คืออายุต่างกันมีปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กัน คืออายุต่างกันมีปัจจัยด้านความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เข้าร่วมที่มีอายุต่างกัน สามารถรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการ จากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลได้ทั่วถึงสม่ำเสมอ นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมที่มีอายุต่างกัน จะมีความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน มีอายุใกล้เคียงกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้และอาชีพ รวมทั้งเข้าร่วมเพราะมองเห็นสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ เช่น ความมีชื่อเสียง ความมีคุณภาพของการจัดโครงการ ตลอดจนความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการ เช่น การมีเพื่อน การได้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นเหมือน ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปผลการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ ของดาร์เคนวอลด์ (Darken Wald) ที่กล่าวว่า อายุไม่มีผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2530) ส่วนด้านความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับอายุคือ อายุต่างกันมีปัจจัยด้านความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับรัตนานพุมไพศาล, (2523) ที่กล่าวว่า ลักษณะการเปลี่ยนแปลงแต่ละวัยจะก่อให้เกิดความต้องการต่างกันตามวัยแต่ละวัยนั้น อายุเป็นตัวกำหนดความแตกต่างเรื่องความคิดและพฤติกรรม นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ โบเชียร์ และน็อกซ์ (อ้างถึงในเพ็ญแข ประจันปัจฉินัก, 2531) ที่กล่าวว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีเหตุผลในการเข้าเรียนต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมานา นาคพงษ์, (2525) ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกลุ่มโครงการกองทุนยาประจำหมู่บ้าน และจากการวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และอายุ 25-35 ปี มีความคาดหวังในการได้รับผลตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าผู้เข้าร่วมที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้ อาจ

เป็นเพราะว่า ผู้เข้าร่วมที่มีอายุน้อยมีความกระตือรือร้นที่จะนำเอาความรู้ไปพัฒนาอาชีพ เพื่อให้มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น เพื่อเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือเพื่อให้มีเกียรติได้รับการยกย่องในสังคม

สถานภาพการสมรส จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับปัจจัย 5 ด้าน พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วม คือสถานภาพการสมรสต่างกันมีปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กันคือ สถานภาพการสมรสต่างกันมีปัจจัยด้านความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เข้าร่วมที่เป็น โสดและสมรสสามารถรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลได้ทั่วถึงสม่ำเสมอ นอกจากนั้นผู้เข้าร่วมที่เป็น โสดและสมรสจะมีความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน รวมทั้งเข้าร่วมเพราะมองเห็นสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ เช่น ความมีชื่อเสียง ความมีคุณภาพของการจัดโครงการ ตลอดจนความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการ เช่น การมีเพื่อน การได้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น เหมือนกัน ส่วนด้านความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับสถานภาพการสมรส คือสถานภาพการสมรส ต่างกันมีปัจจัยด้านความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่า ผู้เข้าร่วมที่เป็น โสดมีปัจจัยด้านความคาดหวังสูงกว่าผู้ที่สมรส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้าร่วมที่เป็น โสดเป็นผู้มีเวลาว่างเป็นตัวของตัวเองมากกว่าผู้ที่สมรส ทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมโครงการให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ซึ่งจากผลการวิจัยของณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล, (2534) เปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนระหว่างนักศึกษาที่เป็น โสดและสมรสพบว่า นักศึกษาที่เป็น โสดมีระดับแรงจูงใจสูงกว่านักศึกษาที่สมรสคือ ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ส่วนด้านการประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ เป็นระดับแรงจูงใจที่ไม่มีมีความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่เป็น โสด และสมรส

ระดับการศึกษา จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับปัจจัย 5 ด้านพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วม คือระดับการศึกษาต่างกัน ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการมีความสัมพันธ์กัน คือ ระดับการศึกษาต่างกันมีปัจจัยด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้าร่วมโครงการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี สามารถรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการจากสื่อมวลชน

และสื่อบุคคล ได้ทั่วถึงสม่ำเสมอ นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี จะมีความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน รวมทั้งความคาดหวังที่จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการ และการได้มีส่วนร่วมในโครงการ เช่น การมีเพื่อน การได้มีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นเหมือนกัน ส่วนด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการคือ ระดับการศึกษาต่างกันมีปัจจัยด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และจากการวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่า ผู้เข้าร่วมที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีปัจจัยด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการสูงกว่าผู้เข้าร่วมที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้เข้าร่วมที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีความพร้อมในด้านวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงาน และรายได้น้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จึงมองเห็นความสำคัญของสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ในด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดโครงการ ว่าได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ในการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ซึ่งมีความพร้อมในด้านวุฒิการศึกษาและหน้าที่การงานอยู่แล้ว ซึ่งรักษา กางกรณ, (2528) ได้ศึกษาพบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจภายใน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ปัจจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และปัจจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่าง ๆ ประภาศรี มานะ, (2528) ได้ศึกษาลักษณะของการตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่

พบว่าความสะดวกในการเดินทางมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาชีพหลัก จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับปัจจัย 5 ด้านพบว่า อาชีพหลักไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วม คือ อาชีพหลักต่างกันมีปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านความคาดหวังมีความสัมพันธ์กัน คืออาชีพหลักต่างกันมีปัจจัยด้านความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เข้าร่วมโครงการที่มีอาชีพรับจ้าง รัฐบาล และอาชีพส่วนตัว สามารถรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลได้ทั่วถึงสม่ำเสมอ นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมที่มีอาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้าง และอาชีพส่วนตัว จะมีความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพราะเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน รวมทั้งเข้าร่วมเพราะมองเห็นสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ เช่น ความมีชื่อเสียง ความมีคุณภาพของการจัดโครงการ ตลอดจนความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการ เช่น การมีเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นเหมือนกัน ส่วนด้านความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับอาชีพหลัก คืออาชีพหลักต่างกัน มีปัจจัยด้านความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จากการวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่าผู้เข้าร่วมที่มีอาชีพส่วนตัวมีความคาดหวังที่จะได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าผู้เข้าร่วมที่มีอาชีพรับราชการที่เป็น เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีอาชีพส่วนตัวมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และอาชีพอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะความก้าวหน้าในอาชีพ หรือเพื่อต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือปรับปรุงอาชีพเดิมให้ดีขึ้น รวมทั้งต้องการได้รับประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตร เพื่อเป็นสิ่งเชิดชูเกียรติให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ที่มีอาชีพรับราชการที่เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีเกียรติ ไม่ต้องเสียต่อการขาดทุนทางอาชีพเหมือนกลุ่มอื่น ซึ่งต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผู้ที่มีอาชีพส่วนตัว จึงมีความคาดหวังจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าอาชีพรับราชการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น็อกซ์ (อ้างถึงในแพนเช ประจณปัจจนิก, 2531) ที่พบว่า บุคคลในอาชีพที่มีฐานะทางสังคมสูง หรือผู้ที่ประกอบอาชีพในระดับวิชาชีพชั้นสูง มักมาเรียนเพื่อความบันเทิงใจ หรือเพื่อหนีจาก

สภาพที่เป็นอยู่ ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีบทบาทในสังคมน้อยกว่าจึงมีความคาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าผู้ที่รับราชการ ซึ่งรักษา กางกรรณ (2528) ได้ศึกษาพบว่าอาชีพหลักมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยดังกล่าวสรุปและอภิปรายมาแล้วนั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะ

2 ประการคือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง ในมหาวิทยาลัย
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง ในมหาวิทยาลัย

ผลจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปัจจัยที่สำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ด้านความคาดหวัง และด้านการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการเป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยโดยตรง มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้ง 2 ด้านเป็นอย่างมาก โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการติดต่อสื่อสาร เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการโดยตรง

เพราะการจัดโครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษาใดใดก็ตามจะประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้าร่วม สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง ก็คือ การประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศ แผ่นปลิว และการติดโปสเตอร์ตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อสามารถเจาะลึกถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ถ้าสามารถทำได้ มหาวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์ทางวิทยุหรือโทรทัศน์ ก็จะเป็นการดี

เพราะสื่อมวลชนต่าง ๆ สามารถกระจายข่าวได้อย่างกว้างขวางและเข้าถึงตัวบุคคลได้ ซึ่งการจัดโครงการจะประสบความสำเร็จมีผู้เข้าร่วมมาก มหาวิทยาลัยจะต้องเน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนั้นควรทำหนังสือเวียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เช่น บริษัทห้างร้านและหน่วยงานราชการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันหัวข้อที่ฝึกอบรม เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในงานที่ปฏิบัติอยู่มากขึ้น

1.2 ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการด้านหนึ่ง ทั้งนี้เพราะผู้เข้าร่วมโครงการจะเห็นความสำคัญของการพัฒนาความรู้ ต้องการเป็นคนทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับตนเองอยู่ตลอดเวลาจึงมาเข้าร่วมโครงการ ดังนั้น การจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องในมหาวิทยาลัยจึงควรคำนึงถึงความต้องการเหล่านี้ของประชาชน โดยจัดโครงการให้หลากหลาย มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เช่น การอบรมประดิษฐ์ดอกไม้ด้วยดินญี่ปุ่น การเพ้นท์กระจกพรอยด์ การทำกรอบรูปกระจกพรอยด์ การอบรมคอมพิวเตอร์ และมีโครงการใหม่ ๆ มากขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมที่สนใจใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งในเรื่องนี้มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนในด้านงบประมาณ เทคนิค วิธีการ และวิทยากร รวมทั้งส่งเสริมให้คณะฯ และสำนักฯ จัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้แพร่หลายไป สู่ประชาชนทั่วไปให้มากขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่มีผู้นิยมมากควรเปิดปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างทั่วถึง และควรจัดในวันเสาร์-อาทิตย์ สำหรับผู้ที่ไม่สามารถมาเรียนวันธรรมดาได้ เช่นการอบรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

1.3 ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องของมหาวิทยาลัย เพราะการจะมีผู้เข้าร่วมโครงการมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความพร้อมของการจัดโครงการ เช่น ความมีชื่อเสียงของสถานที่และวิทยากร รวมทั้งเครื่องอำนวยความสะดวก และเนื้อหาและกิจกรรมว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมมากน้อยแค่ไหน ดังนั้นการจัดโครงการของมหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องอย่างยั้งจะต้องมีความพร้อมและมีการจัดระบบให้ดีในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะมีผลต่อผู้เข้าร่วม ทำให้เกิดความพึงพอใจ มีความสุขที่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี การจัดโครงการก็จะประสบผลสำเร็จ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสนใจในด้านนี้ โดยมีการปรับปรุงอาคารสถานที่จัดโครงการ

ให้มีความสะดวกสบาย ปลอดภัยมีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ที่นั่ง เครื่องปรับอากาศ ปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนการสอน และอุปกรณ์การใช้งานให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และทันสมัย ซึ่งพบว่าบางโครงการเช่นการอบรมคอมพิวเตอร์ยังขาดอุปกรณ์คือเครื่องคอมพิวเตอร์มีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วม และควรเพิ่มวิทยากรให้มากกว่าเดิมจะทำให้การอบรมได้ผลดียิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความพร้อมในการจัดโครงการ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยควรดูแลเอาใจใส่กับหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาคือ สถาบันการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีแผนในการดำเนินงานแบบเป็นรูปธรรมและชัดเจน เพราะเป็นการให้บริการชุมชนทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จะทำให้การจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

1.4 ด้านความคาดหวัง เป็นปัจจัยที่สำคัญด้านหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้เข้าร่วมคาดหวังว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการทั้งประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการได้รับประกาศนียบัตร ได้เลื่อนขั้นตำแหน่ง ปรับเงินเดือน ทางอ้อมก็คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลรอบข้าง ดังนั้น มหาวิทยาลัยโดยเฉพาะผู้จัดทำโครงการจึงควรคำนึงถึงประโยชน์ตอบแทนให้กับผู้เข้าร่วมมากที่สุด โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่เขาจะได้รับหลังจากการเข้าร่วมโครงการแล้ว เพื่อกระตุ้นให้บุคคลเข้ามาร่วมโครงการ ซึ่งปกติก็จะได้รับประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตร นอกจากนั้นควรจะมีเพิ่มเติมเนื้อหาสาระและความรู้ให้มากยิ่งขึ้น สามารถประกอบอาชีพได้ โดยเฉพาะวิทยากร ควรเป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขานั้นโดยตรง ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีอยู่เป็นจำนวนมากในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรใช้ให้เป็นประโยชน์ และวิทยากรในมหาวิทยาลัยควรมีการกระทำอย่างต่อเนื่อง คือติดตามผลงานโดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้พูดคุยปรึกษาและขอคำแนะนำหลังจากอบรมไปแล้ว เช่นอาชีพควรมีการติดต่อกับผู้ประกอบการ เพราะผู้เข้าร่วมมีความคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการเขาก็ควรจะได้รับสิ่งตอบแทนอย่างคุ้มค่า

1.5 ด้านการมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยที่สำคัญด้านหนึ่งเกี่ยวกับตัวผู้เข้าร่วม ซึ่งการเข้าร่วมโครงการของบุคคลบางกลุ่มนั้นเข้ามาร่วมโดยไม่ได้มุ่งหวังได้รับความรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่มาเข้าร่วมเพราะต้องการมีกิจกรรมทางสังคม เช่นต้องการมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ต้องการมีเพื่อน ต้องการเผยแพร่ความคิดของตนเอง ดังนั้น ผู้จัดทำโครงการจึงควรคำนึงถึงบุคคลกลุ่มนี้ โดยการจัดให้มีกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น เช่นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาส

ให้บุคคลกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดของตนเอง อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เข้าร่วมด้วยกันอีกด้วย

1.6 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมพบว่าผู้เข้าร่วมเพศชายมีจำนวนน้อยกว่าเพศหญิง ซึ่งในการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เพศชายมาเข้าร่วมมากขึ้น โดยเปิดโครงการที่มีเนื้อหาหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมทั้งเพศชายและเพศหญิง เช่นการอบรมคอมพิวเตอร์ การถ่ายภาพ ภาษาอังกฤษ ส่วนอายุพบว่าผู้เข้าร่วมที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และ 25-35 ปี มีจำนวนน้อยกว่าผู้เข้าร่วมที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงานต้องการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน มหาวิทยาลัยจึงควรจัดโครงการเกี่ยวกับการเสริมหรือเพิ่มประสบการณ์การทำงานให้มากขึ้น ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงงานและความเป็นอยู่ เช่น อบรมภาษาอังกฤษ พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ กฎหมายทั่วไป หรือด้านอาชีพ การทำขนมอบ การประดิษฐ์ตกแต่งวัสดุ เป็นต้น ด้านสถานภาพการสมรสพบว่า ผู้เข้าร่วมที่สมรสมีจำนวนน้อยกว่าผู้เข้าร่วมที่เป็นโสด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่สมรสมักจะมีเวลาว่างน้อยเนื่องจากมีภาระทางครอบครัว ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้กับบุคคลเหล่านี้โดยไม่เน้นหนักทางวิชาการ และมีระยะเวลาสั้น เช่นการอบรมการทำอาหาร การประดิษฐ์ดอกไม้ และมีการเสริมการออกกำลังกาย หรือการฝึกสมาธิ หรือความรู้เกี่ยวกับครอบครัว เป็นต้น นอกจากนี้พบว่าผู้เข้าร่วมมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาโทมีจำนวนผู้เข้าร่วมน้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้าร่วมที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านการศึกษาแล้ว ส่วนผู้เข้าร่วมที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีอาจจะเห็นว่าโครงการที่เปิดไม่สอดคล้องกับระดับการศึกษาของตน ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรจัดโครงการให้สอดคล้องกับระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วม โดยผู้เข้าร่วมที่จบปริญญาโทควรจัดโครงการเกี่ยวกับความรู้รอบตัว เช่น กฎหมาย การบริหารงานบุคคล การวิจัยใหม่ ๆ ส่วนระดับต่ำกว่าปริญญาตรีควรจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในการศึกษาต่อหรือด้านอาชีพ เช่น คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ การตัดเย็บเสื้อผ้า การทำอาหาร เป็นต้น ส่วนอาชีพหลักพบว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและไม่มีอาชีพผู้เข้าร่วมจำนวนน้อยกว่าผู้เข้าร่วมที่มีอาชีพรับราชการและอาชีพส่วนตัว ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรจัดโครงการที่น่าสนใจ เพื่อให้บุคคลกลุ่มนี้มาเข้าร่วมมากขึ้น โดยจัดให้ผู้มี

อาชีพรับจ้างจากหน่วยงานเอกชนได้เข้ามาฝึกอบรม เช่น คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด ภาษาอังกฤษ ฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่วนผู้เข้าร่วมที่ไม่มีอาชีพมหาวิทยาลัยควรจัดโครงการเกี่ยวกับอาชีพ เช่น อบรมมัคคุเทศก์ การขาย คอมพิวเตอร์ การตัดเย็บเสื้อผ้า การทำอาหาร การทำดอกไม้ด้วยดินญี่ปุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และอายุ 25-35 ปี รวมทั้งผู้เข้าร่วมที่เป็นโสด และผู้เข้าร่วมที่มีอาชีพส่วนตัว มีความคาดหวังสูงในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรจัดโครงการที่ผู้เข้าร่วมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น มีประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตร เพิ่มทั้งเนื้อหาในด้านวิชาการ และอาชีพ โดยเฉพาะด้านอาชีพ ควรฝึกอบรมจนสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ และควรมีการติดต่อกับผู้ประกอบการให้ด้วย บางโครงการควรเพิ่มระยะเวลา และจัดในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคำนึงถึงสภาพความพร้อมของการจัดโครงการสูง ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรเน้นในเรื่องอาคารสถานที่จัดโครงการให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี โดยเฉพาะวัสดุอุปกรณ์ควรทันสมัยและเพียงพอกับผู้เข้าร่วม เช่น คอมพิวเตอร์ ควรจัดให้พอเพียงกับจำนวนผู้เข้าร่วมก็จะดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการไม่เข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2.2 ควรศึกษาบทบาทของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่อง
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่านี้ เช่น การศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ จะทำให้ข้อค้นพบของปัจจัยด้านต่าง ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น